

College voor Examens

Persmap *Centraal Examen 2010*

Bureau CvE

Muntstraat 7
3512 ET Utrecht
Postbus 315
3500 AH Utrecht
Nederland
www.cve.nl

Contactpersoon

Mirjam Kapelle
*Senior Beleidsmedewerker
Communicatie*

T 030 284 07 00
F 030 284 07 09
info@cve.nl

Gezamenlijke persinformatie centrale examens 2010

- *College voor Examens (CvE)*
Postbus 315
3500 AH Utrecht
030 284 0700
info@CvE.nl
www.CvE.nl
- *Ministerie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap*
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
070 412 3456
ocwinfo@postbus 51.nl
www.rijksoverheid.nl
- *Cito*
Postbus 1034
6801 MG Arnhem
026 352 1111
klantenservice@cito.nl
www.cito.nl
- *Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)*
Postbus 30155
9700 LG Groningen
050 599 9999
www.ocwduo.nl
- *Inspectie van het onderwijs*
Postbus 2730
3500 GS Utrecht
088 669 6820
www.onderwijsinspectie.nl

In dit bericht is de volgende informatie opgenomen:

1. Feitelijke gegevens
2. Veranderingen bij de examens 2010
3. Diverse onderwerpen
4. Participanten
5. Bijlagen:
 - Aantallen kandidaten per schooltype per vak (1)
 - Examens speciale uitvoering 2010 (2)

1. Feitelijke gegevens

Aantallen kandidaten

Circa 204.100 kandidaten nemen dit jaar deel aan de centrale examens. Voor het vmbo ongeveer 108.200 kandidaten: basisberoepsgerichte leerweg (BB) 23.600 (digitaal) en 1.010 (papier), kaderberoepsgerichte leerweg (KB) 25.550 (papier) en 3750 (digitaal), gemengde en theoretische leerweg (GL en TL) 54.300. Er zijn circa 57.000 havo-kandidaten en 38.900 vwo-kandidaten.

Data examens

- Vanaf 22 maart centraal praktisch examen beeldende vakken (vmbo GL/TL)
- Vanaf 6 april centraal schriftelijk praktisch examen (cspe) BB, KB en GL (vmbo)
- Vanaf 6 april computereexamens algemene vakken BB
- 17 mei start centraal schriftelijke examens algemene vakken vmbo-gl/tl, havo en vwo
- 18 mei start centraal schriftelijke examens algemene vakken vmbo-bb en vmbo-kb
- 1 juni laatste examendag eerste tijdvak
- De examens tweede tijdvak (herkansen en inhalen) vinden plaats in de week van 21 juni. De herkansingen van de cspe's in het vmbo-beroepsgericht kunnen op 9 juni beginnen.

Het examenrooster is te vinden op zowel Examenblad.nl als cito.nl.

Aanvangstijden eerste tijdvak centrale examens

- VMBO-ochtendzittingen 9.00 uur
- VMBO-middagzittingen 13.30 uur
- Havo en vwo ochtendzittingen 9.00 uur
- Havo en vwo middagzittingen 13.30 uur

Opgaven en correctievoorschriften

De opgaven en correctievoorschriften van de schriftelijke examens worden gepubliceerd op Examenblad.nl en op cito.nl, op de afnamedatum volgens onderstaand schema:

- Vmbo ochtendzittingen 11.00 uur
- Vmbo middagzittingen 15.30 uur
- Havo en vwo ochtendzittingen 12.00 uur
- Havo en vwo middagzittingen 16.30 uur

In het tweede tijdvak worden de correctievoorschriften van de ochtendzittingen vanaf 14.00 uur gepubliceerd en de middagzittingen vanaf 15.30 uur (vmbo) en 16.30 uur (havo/vwo).

De correctievoorschriften van de papieren centrale schriftelijke examens algemene vakken BB worden niet na afname gepubliceerd, maar per e-mail aan de deelnemende scholen gestuurd.

Normering

De normering van de examens wordt op de volgende dagen bekendgemaakt:

- 9 juni beroepsgerichte vakken vmbo
- 16 juni algemene vakken vmbo eerste tijdvak
- 17 juni havo en vwo eerste tijdvak
- 30 juni tweede tijdvak alle schooltypen

De publicatie gebeurt steeds om 8.00 uur op Examenblad.nl en cito.nl. Na de publicatie van de normen kan de school de uitslag vaststellen. Voor een vmbo-kandidaat kan de uitslag van het eerste tijdvak niet eerder worden vastgesteld dan op **16 juni**, een kandidaat havo of vwo krijgt de uitslag niet vóór **17 juni**. Op de dag dat de normering bekend wordt gemaakt, is nog niet bekend hoeveel kandidaten landelijk zijn geslaagd. Hiervoor immers is de combinatie met schoolexamencijfers nodig (percentages geslaagde kandidaten 2010 worden bekend in januari 2011).

De slagingspercentages waren in 2009:

- 97% vmbo BB
- 94% vmbo KB
- 94% vmbo GL
- 94% vmbo TL
- 87% havo
- 91% vwo.

Examenblad.nl

Voor de examens is er een speciale internetsite, Examenblad.nl. Ook cito.nl geeft veel informatie. De website Examenblad.nl geeft, vooral ten behoeve van scholen, de complete officiële informatie over de examens, zoals de examenprogramma's, de regelgeving, het examenrooster, correctievoorschriften en de normering van de centrale examens. Verder is op deze site informatie te vinden over de instanties die bij de centrale examens betrokken zijn.

Persvoorlichting

Voor nadere informatie over de examens 2010 kunt u contact opnemen met de voorlichters van de verschillende organisaties:

College voor Examens

Mirjam Kapelle m.kapelle@cve.nl
(030) 2840 700

Ministerie OCW

Menno van Tartwijk m.t.vantartwijk@minocw.nl
(070) 412 3018, mobiel 06 29 56 87 98

Cito

Nancy Willemsen nancy.willemsen@cito.nl
(026) 352 13 40, mobiel 06 18 94 79 73

Annemieke de Jonge annemieke.dejonge@cito.nl
(026) 352 15 23, mobiel 06 18 94 79 73

Inspectie van het onderwijs

Jan-Willem Swane j.swane@onderwijsinspectie.nl
(088) 669 68 20, mobiel 06 52 35 43 52

Melanie Cramer m.cramer-mulder@onderwijsinspectie.nl
(088) 669 60 61, mobiel 06 52 35 43 65

Dienst Uitvoering Onderwijs

Tea Jonkman persvoorlichting@ocwduo.nl
(050) 599 96 22, mobiel 06 22 45 26 25

Daniël Blok persvoorlichting@ocwduo.nl
(050) 599 96 22, mobiel 06 48 13 85 22

2. Veranderingen bij de examens

Algemene vakken in de basisberoepsgerichte leerweg

In 2008 is de inschrijving voor de computerexamens algemene vakken BB opengesteld voor alle scholen. 90% van de scholen heeft ervoor gekozen om in 2010 computerexamens af te nemen voor alle algemene vakken BB.

Bij de computerexamens staan de opgaven op het computerscherm en voert de kandidaat de antwoorden in met toetsenbord en muis. De gesloten vragen worden door de computer nagekeken, de open vragen moeten net als bij de papieren examens door de docent worden gecorrigeerd. De scholen krijgen een aantal varianten van het examen en kunnen daarmee binnen de door het CvE vastgestelde periode (vanaf 6 april t/m 23 juni) zelf de afname plannen.

De computerexamens kennen een speciale dyslexievariant, waarbij de kandidaat de tekst op het scherm kan laten uitspreken.

Nieuw is ook een speciale aanpassing voor dove kandidaten. Anders dan bij de papieren examens, zit in de computerexamens ook geluid: een luistertoets, een video met commentaarstem, of dergelijke. Met uitzondering van de luisterfragmenten zijn alle videofragmenten in de digitale examens ondertiteld. Op een beperkt aantal scholen wordt dit flexibele en digitale examensysteem dit jaar voor het eerst ook in de kaderberoepsgerichte leerweg beproefd.

Demo-examens

Dit jaar bestaat opnieuw de mogelijkheid om een indruk te krijgen van een digitaal examen zoals dat in het vmbo BB wordt afgenomen. Van een aantal examens zijn demo-versies gemaakt, die een indruk geven hoe een digitaal examen eruit ziet, hoe de leerling de vragen beantwoordt, hoe videofragmenten bekeken worden etc.. Deze demo-examens staan op www.cito.nl via voortgezet onderwijs > centrale examens > examens vmbo > demo examens.

Cspe in het vmbo

Vanaf 2009 is het centraal schriftelijk praktisch examen (cspe) in de gemengde leerweg dé vorm van het centraal examen in de beroepsgerichte vakken (zoals bijvoorbeeld metaaltechniek en horeca). In BB en KB is dit respectievelijk sinds 2005 en 2007 het geval.

Het cspe bestaat uit praktijkopdrachten met daarin geïntegreerde en hiermee verband houdende theorievragen. Deze laatste worden meestal via de computer afgenomen, op een manier die vergelijkbaar is met de computerexamens algemene vakken in BB. Daarnaast kunnen de praktijkopdrachten ook ICT-toepassingen bevatten die in het beroep zinvol zijn. Zoals het maken van een offerte met behulp van Word of Excel, het hanteren van een boekhoudprogramma of CAD.

Vwo: aangepaste profielen

In 2007 zijn de profielen in havo en vwo aangepast, geldend vanaf leerjaar 4. Dat betekent dat in 2009 voor het eerst havo-examens werden afgenomen volgens de aangepaste profielen. Voor het vwo gelden de nieuwe regels vanaf dit schooljaar. In de aangepaste profielen zijn de zogenaamde "deelvakken" vervallen en zijn er geen keuzemogelijkheden meer voor een "klein" of "groot" vak in bijvoorbeeld natuurkunde. Wel zijn er andere keuzes mogelijk. Zo kan wiskunde A nu – anders dan voorheen – ook in plaats van wiskunde B worden gekozen in het profiel Natuur en Gezondheid.

Bezemkandidaten en bezemexamens

Wie in 2009 voor het examen vwo gezakt is, kan niet eenvoudig voldoen aan de eisen van de aangepaste profielen in 2010. Hiervoor geldt een "bezemregeling". Deze kandidaten vallen in 2010 nog onder de oude regeling. Dat betekent de oude uitslagregeling, de oude profieleisen en de oude indeling met onder andere "heelvakken" en "deelvakken".

Voor sommige vakken zijn de verschillen met de nieuwe examenprogramma's klein. De bezemkandidaat legt dan ook hetzelfde examen Engels af als de leerling in de aangepaste profielen. Bij andere vakken is de verandering te groot. Dan is er voor de bezemkandidaat een afzonderlijk "bezemexamen". Dat geldt bijvoorbeeld voor sommige wiskundevakken en voor aardrijkskunde. Ook voor de meeste deelvakken geldt dit, want die bestaan in de aangepaste profielen niet meer. Op Examenblad.nl staat een compleet overzicht van de examens voor bezemkandidaten.

Uitslagregeling

De uitslagregeling is voor de aangepaste profielen aangepast, zie hiervoor pagina 12.

Met ingang van het centraal examen 2012 gelden extra uitslagregels voor het gemiddelde van alle centrale examens, en bij havo en vwo ook voor de cijfers voor Nederlands, Engels en wiskunde. Deze aanvullende uitslagregels gelden dus nog NIET bij het centraal examen 2010.

3. Diverse onderwerpen

Examens nakijken

In alle vakken kijkt de eigen leraar van de kandidaat het centraal examen als eerste corrector na. Het schriftelijk werk van alle kandidaten wordt, samen met de beoordeling van de eerste corrector, aan de tweede corrector gezonden. Dat is een leraar van een andere school. Die kijkt het werkt ook na. Daarna stellen beide leraren in onderling overleg de score vast die iedere kandidaat behaald heeft. Zij geven die score schriftelijk door aan de directeur van de school.

Verzameling van gegevens van papieren examens

Voor elk examenvak zendt iedere school de resultaten van (de alfabetisch eerste) vijf kandidaten naar Cito. Cito analyseert de toetstechnische kwaliteit en stelt vast hoe het examen gemaakt is. Sinds 2006 doen scholen dat elektronisch met behulp van het computerprogramma WOLF.

Normering

Alle scholen die het centraal examen afnemen in een bepaald vak sturen de resultaten van vijf kandidaten naar Cito. Die resultaten gaan in de computer en worden vergeleken met voorgaande jaren. Het CvE krijgt die gegevens van Cito en verzamelt reacties van docenten en vakverenigingen van docenten. Het LAKS (Landelijk Aktie Komitee Scholieren) heeft dan ook alle telefonische en digitale klachten van kandidaten over de examens verzameld. Ook deze gaan naar het CvE. Met al die gegevens op tafel bepaalt het CvE wat de definitieve norm is. Daarbij wordt de zogenaamde normeringsterm vastgesteld. Deze wordt zo vastgesteld dat in verschillende jaren even zware eisen aan de kandidaten gesteld worden om een voldoende voor het centraal examen te behalen.

Vak afsluiten in het voorlaatste leerjaar

Het is mogelijk dat een kandidaat een vak in het voorlaatste jaar afsluit met een centraal examen; dus in vmbo-3, havo-4 of vwo-5.

Vak afsluiten op een hoger niveau

De school kan een kandidaat in de gelegenheid stellen, één of meer vakken af te sluiten op een hoger niveau. Dus bijvoorbeeld de kandidaat havo die Engels vwo doet, of de kandidaat BB die wiskunde TL doet. De havo-kandidaat die Engels vwo doet, krijgt een havo-diploma met daarop "Engels vwo". Als de kandidaat voor een vak voor een hoger niveau kiest, dan moet het hele schoolexamen volgens het hogere niveau zijn afgelegd. Een kandidaat die voor havo Engels een 10 haalt, kan achteraf menen dat hij waarschijnlijk wel vwo Engels had kunnen doen en heeft daarin vermoedelijk gelijk. Achteraf kan dat echter niet worden aangepast of "omgerekend".

Examens en de computer

Naast de digitale examens in de basisberoepsgerichte leerweg zijn er meer examens waarbij de computer nodig is.

Frans KB, muziek/dans/drama GL/TL en kunst (algemeen) havo en vwo worden uitsluitend als computerexamen aangeboden. Daarnaast neemt een aantal scholen als onderdeel van een pilot Duits KB af op de computer. Computers maken een meer multimediale aanpak mogelijk. Bij de kunstexamens kan ruim gebruik worden gemaakt van kleur, geluid en bewegende beelden. Bij het digitale examen Frans of Duits KB wordt ook luistervaardigheid getoetst.

Bij muziek havo en vwo, een schriftelijk examen met een muziek cd, wordt het computerexamen nu ook geleidelijk ingevoerd. Er loopt namelijk een experiment voor muziek havo en vwo met 20 scholen die het examen via de computer aanbieden.

Een aparte categorie computerexamens vormen de zogenaamde complex-examens. Bij die examens wordt de computer als hulpmiddel ingezet bij een aantal vragen in een "papieren" examen. Het gaat hier om de vakken:

- Natuur- en Scheikunde 1, biologie en economie van de gemengde en theoretische leerweg vmbo;
- Natuurkunde en biologie havo;
- Natuurkunde en biologie vwo.

Het gebruik van de computer als hulpmiddel maakt het mogelijk om vragen te stellen bij meer realistische toepassingen zoals simulaties, digitale belastingaangiften of grotere gegevensbestanden.

Bij de examens in deze vakken wordt de scholen een keuze geboden: een examen mét of een examen zonder de computer als hulpmiddel.

Hulpmiddelen

Toegestaan is een basispakket hulpmiddelen bij alle vakken:

- schrijfmateriaal, inclusief millimeterpapier
- tekenpotlood
- blauw en rood kleurpotlood
- liniaal met millimeterverdeling
- passer
- geodriehoek
- vlakgom
- gewoon elektronisch rekenapparaat
- verklarend woordenboek Nederlands

Het gebruik van het woordenboek is niet toegestaan bij de praktische examens (cspe's beroepsgerichte vakken vmbo en cpe's beeldende vakken GL/TL en vwo).

Daarnaast zijn extra hulpmiddelen toegestaan:

- woordenboeken van en naar de vreemde taal (alle talenexamens)
- Bosatlas (aardrijkskunde vwo/havo)
- grafische rekenmachine (wiskunde, scheikunde, natuurkunde, economische vakken havo-vwo)

- Door het CvE vastgesteld, specifiek op het vak gericht informatiemateriaal bij:
 - natuurkunde, scheikunde en biologie havo en vwo;
 - natuur- en scheikunde 1, natuur- en scheikunde 2 en enkele examens bij landbouw op het vmbo.

Examens en kandidaten met een beperking

Als een kandidaat een beperking heeft die het moeilijk maakt om het examen in zijn gewone vorm af te leggen, dan kan de directeur van de school kiezen voor een aangepaste afname.

Kleurenblinde kandidaten bij aardrijkskunde havo en vwo krijgen in verband met het atlasgebruik een "bijzitter" die op verzoek van de kandidaat kleuren in de atlas benoemt of aanwijst. Voor blinde kandidaten zijn er examens in braille, als tekstbestand voor onder meer de brailleleesregel, en als ingesproken tekst. De examens voor blinde kandidaten worden ook op onderdelen aangepast: vragen die een groot beroep op visuele voorstelling doen worden vervangen door gelijkwaardige vragen waarvoor dat minder het geval is, cartoons en dergelijke worden door een beschrijving vervangen.

Kandidaten met een leeshandicap (dyslexie) krijgen een examen dat wel helemaal identiek is aan dat van de andere kandidaten. De kandidaat kan daarbij gebruik maken van ingesproken tekst of van spraaksynthese op de computer waarbij een digitaal tekstbestand in (kunstmatige) stem wordt omgezet. Als daar aanleiding voor is kan ook gekozen worden voor enige verlenging van de examentijd. Alle examens zijn opgemaakt in puntgrootte elf. Als kandidaten een grotere letter nodig hebben, kunnen scholen zelf het examen vergroten.

De directeur kan voor aanpassingen kiezen als er een deskundigenrapport is dat dat aangeeft. De aanpassingen moeten in het voorafgaand onderwijs en in het schoolexamen waar relevant ook zijn gebruikt, en worden gemeld aan de inspectie van het onderwijs. De directeur van de school kan er niet voor kiezen om normen te versoepelen of onderdelen van het examen weg te laten.

Uitslagregeling

vmbo

Een kandidaat is geslaagd als hij een volledig eindexamen heeft afgelegd en

- alle eindcijfers 6 of hoger zijn
- hij ten hoogste één 5 heeft en al de andere eindcijfers 6 of hoger zijn
- hij ten hoogste één 4 heeft en al de andere eindcijfers 6 of hoger en ten minste één 7 of hoger
- hij twee 5-en heeft en al de andere eindcijfers 6 of hoger en ten minste één 7 of hoger

en

- voor lichamelijke opvoeding en het kunstvak uit het gemeenschappelijke deel en in de gemengde en de theoretische leerweg voor het sectorwerkstuk de kwalificatie "voldoende of goed" is behaald.

Het eindcijfer van het beroepsgerichte vak telt twee keer mee in de uitslagregeling. Dus bij het cijfer vier voor dit onderdeel is de kandidaat automatisch gezakt, is het cijfer vijf, zonder verdere onvoldoendes, dan moet er één compensatiepunt zijn.

Een kandidaat in het leerwerktraject (combinatie van school en werken) slaagt als hij een 6 of hoger heeft voor Nederlands en voor het beroepsgerichte vak.

Havo en vwo (vernieuwde profielen)

In de vernieuwde profielen (havo vanaf 2009 en vwo vanaf 2010) is ook de uitslagregeling aangepast. De aanpassing betreft in hoofdzaak de volgende drie punten:

- in de oude regeling telden onvoldoendes binnen de profielvakken zwaarder dan daarbuiten. In de nieuwe regeling vervalt dat onderscheid.
- in de nieuwe regeling kunnen onvoldoendes deels worden gecompenseerd door hogere cijfers voor andere vakken. In de oude regeling ontbrak dat.
- in de nieuwe regeling zijn de cijfers van een aantal vakken van geringe omvang voor de uitslag samengevoegd in een combinatiecijfer.

In de vernieuwde profielen is de kandidaat die eindexamen havo of vwo aflegt geslaagd:

a. indien hij:

- voor al zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
- voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
- voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6,0 bedraagt, dan wel;
- voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald dan wel voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald, en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6,0 bedraagt,

b. indien hij:

- indien geen van de eindcijfers van onderdelen, genoemd in het zesde lid, lager is dan 4, en;

c. indien hij

- de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, zijn beoordeeld als «voldoende» of «goed».

bezemkandidaten vwo en havo

Een kandidaat is geslaagd als hij een volledig eindexamen heeft afgelegd in een of meer profielen en

- alle eincijfers 6 of hoger zijn
- hij ten hoogste één 5 of één 4 heeft en al de andere eincijfers 6 of hoger zijn
- hij twee 5-en of één 5 en één 4 heeft en maximaal één van die onvoldoendes in het profieldeel én al de andere eincijfers 6 of hoger zijn

en

- voor het profielwerkstuk en de vakken CKV1 en lichamelijke opvoeding 1 'voldoende' of 'goed' is behaald.

Onregelmatigheden

Als een kandidaat bij het schoolexamen of het centraal examen een onregelmatigheid begaat, zoals fraude, afwezig zijn of het niet op tijd inleveren van het werk, dan kan een school (één van) de volgende maatregelen nemen of een combinatie daarvan:

- het cijfer 1 geven voor het betreffende examenonderdeel
- de kandidaat (verdere) deelname ontzeggen aan een of meer examenonderdelen
- een examenonderdeel ongeldig verklaren
- opnieuw examen in een of meer onderdelen opleggen

Het besluit van de school om één of een combinatie van bovengenoemde maatregelen te treffen wordt gemeld aan de inspectie. De Inspectie ontvangt enkele keren per jaar een melding van maatregelen die scholen nemen naar aanleiding van onregelmatigheden bij het centraal examen. Veel vaker worden onregelmatigheden bij het schoolexamen gemeld.

Als op een school het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op rechtmatige wijze plaatsvond, kan de inspectie besluiten dat het geheel of gedeeltelijk bij een of meer kandidaten opnieuw wordt afgenomen. In dit geval gaat het niet ten koste van de herkansingsmogelijkheden.

Staatsexamens

De staatsexamens vmbo TL, havo en vwo bestaan evenals de eindexamens uit twee gedeelten: het centraal eindexamen en het college-examen. Het college-examen wordt door de divisie staatsexamens van het CvE zoveel mogelijk afgenomen zoals het schoolexamen. Staatsexamenkandidaten melden zich aan bij DUO. Voor een deel gaat het om kandidaten die het reguliere onderwijs niet naar eigen tevredenheid konden volbrengen. Zo kan er sprake zijn van het ontbreken van een of meer vakken voor een bepaalde vervolgopleiding. Ongeveer een vijfde van de deelnemers aan de staatsexamens komt uit het speciaal onderwijs, onder meer van scholen voor dove en slechthorende, voor blinde en slechtziende kinderen, voor lichamelijk gehandicapte en voor moeilijk opvoedbare kinderen.

4. Participanten

College voor Examens

Het College voor Examens (CvE) bestaat sinds 1 oktober 2009. Dit zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) is ontstaan uit een samenvoeging van de Centrale Examencommissie Vaststelling Opgaven (CEVO), de Staatsexamencommissie VO en de Staatsexamencommissie Nederlands als Tweede taal (NT2). Het CvE is verantwoordelijk voor de centrale examens en staatsexamens in het voortgezet onderwijs, de centraal ontwikkelde examens taal en rekenen in het middelbaar beroepsonderwijs en staatsexamens Nederlands als tweede taal.

Het CvE bestaat uit een College onder voorzitterschap van drs. H.W. Laan en een bureau ter ondersteuning en uitvoering van de werkzaamheden.

Wat betreft de centrale examens voor het VO stelt het CvE middels de syllabi de examenstof vast, het bepaalt het examenrooster, de regels voor toegestane hulpmiddelen en de beoordelingsnormen. Vervolgens stelt het CvE de normering voor de omzetting van scores naar cijfers vast. Voor een uitgebreide opsomming van de taken wordt verwezen naar de [Wet College voor examens](#).

Voor elk vak waarin centraal examen wordt afgelegd, is er een vaksectie, bestaande uit een voorzitter en twee of drie ervaren leraren. De voorzitter is afkomstig uit het naast hogere onderwijs. De leden van de vaksecties worden voorgedragen door de algemene personeelsvakorganisaties en de vereniging van leraren in het betreffende vak. Deze samenstelling zorgt ervoor dat de examens goed blijven aansluiten bij wat er in het onderwijs gebeurt. De vaksectie geeft de constructieopdracht aan Cito en stelt de examens tenslotte vast. Dit alles gebeurt in het schooljaar voorafgaand aan het jaar waarin het examen wordt afgenomen.

Ministerie van OCW

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap draagt de eindverantwoordelijkheid voor de centrale examens, en stelt de eindtermen en examenprogramma's vast. Het College voor examens is verantwoordelijk voor de uitvoering van de examens; dit is geregeld in de Wet College voor Examens.

Cito

Cito ontwikkelt de opgaven voor de centrale examens. Medewerkers van Cito maken in samenwerking met ervaren docenten de concepten voor de examens. Ze worden voorgelegd aan de vaksecties van het CvE. Als die een examen heeft vastgesteld, maakt Cito het drukklaar. Cito zorgt tijdens de productie voor een hoge toetstechnische kwaliteit van de centrale examens. Ook verricht Cito onderzoek naar ontwikkeling en verdere kwaliteitsverhoging van de examens; zoals nieuwe vraagvormen, (ongewenste) factoren die van invloed kunnen zijn bij het afleggen van een examen, en de relatieve moeilijkheid van examens (normhandhaving). Bovendien voert Cito de analyses uit van de centrale examens tbv de normering door het CvE.

Dienst Uitvoering Onderwijs

De afdeling Examendiensten van DUO inventariseert voor alle vakken de aantallen examenkandidaten per school en regelt dat de examens gedrukt worden en tijdig op alle scholen komen. Ook wordt er gezorgd voor voldoende examens in aangepaste uitvoeringen. Verder bewerkstelligt DUO een eerlijke verdeling van de door kandidaten gemaakte examens over de tweede correctoren.

DUO beheert het examenresultatenregister. In dit register worden de uitslagen van examens vanaf 1910 bewaard. Kandidaten die hun diploma kwijt zijn kunnen tegen betaling een vervangend document met dezelfde waarde aanvragen. Ook worden de staatsexamens en de centrale examens van de kandidaten in het buitenland vanuit DUO gecoördineerd.

Ten slotte levert DUO aan ruim 50 procent van de scholen voor voortgezet onderwijs de diploma's, cijferlijsten en certificaten.

Inspectie van het Onderwijs

De Inspectie van het Onderwijs ziet erop toe dat de afname van de centrale examens volgens de voorschriften verloopt. In bepaalde gevallen kan zij maatregelen nemen, bijvoorbeeld de afname van een examen van een kandidaat of op een school ongeldig verklaren. Vooraf melden scholen of kandidaten extra tijd of afnamemogelijkheden nodig hebben (bijv. bij dyslexie of een visuele handicap). Achteraf controleert de Inspectie of de scholen de juiste uitslag bepaald hebben aan de hand van de eindexamengegevens.

Bijlage 1 Aantallen kandidaten per schooltype, inclusief complex, per vak

HAVO	Aantal	VWO	Aantal
aardrijkskunde	21318	aardrijkskunde	12082
management & organisatie	18688	aardrijkskunde oude stijl	657
muziek	1110	wiskunde A1,2 oude stijl	714
pilot cbt muziek	225	wiskunde B1 oude stijl	1721
filosofie	1531	wiskunde B1,2 oude stijl	536
Nederlands	58273	natuurkunde 1 oude stijl	1371
Engels	58014	scheikunde 1 oude stijl	1492
Frans	12836	economie 1 oude stijl	364
Duits	19564	management en organisatie	11582
pilot cbt Duits	251	muziek	834
Spaans	461	pilot cbt muziek	157
Russisch	1	filosofie	3203
Turks	29	Nederlands	39862
Arabisch	66	Engels	40105
		Frans (tevens oud Frans	
Fries	14	1,2)	17416
biologie	19798	Duits (tevens oud Duits 1,2)	21072
biologie-pilot	441	Spaans	1183
BIOLOGIE PILOT	441	Russisch	8
biologie-COMPEX	1053	Turks	10
geschiedenis	38552	Arabisch	27
pilot geschiedenis	660	Latijn	7533
geschiedenis-pilot	660	Grieks	2678
economie	35750	Fries	15
economie-pilot	879	biologie (+ oud biologie 1,2)	19390
pilot economie	879	BIOLOGIE PILOT	168
		biologie+biologie 1,2	
natuurkunde	14551	COMPEX	772
NATUURKUNDE PILOT	346	geschiedenis (tevens oud)	20607
natuurkunde-pilot	346	pilot geschiedenis	350
		economie (+ oud economie	
natuurkunde-COMPEX	577	1,2)	21276
wiskunde A	37779	pilot economie	685
		natuurkunde (+ oud	
wiskunde B	14828	natuurk. 1,2)	18784
scheikunde	19677	NATUURKUNDE PILOT	567
		natuurkunde+natuurk. 1,2	
scheikunde-pilot	630	COMPEX	327
SCHEIKUNDE PILOT	630	wiskunde A	17529
kunst (algemeen)	7573	wiskunde B	18082
		wiskunde C (+ oud	
pilot CBT kunst	1400	wiskunde A1)	3701
		scheikunde (+ oud	
pilot cbt kunst-algemeen	53	scheik.1,2)	20204
extra examenzit.kunst algemeen	8708	SCHEIKUNDE PILOT	402
Pilot Kunst extra examenzitting	62	kunst (algemeen)	5142
Maatschappijwetenschappen	6343	pilot cbt kunst	756
tehatex	5700	extra examenmoment kunst	5712

VWO	Aantal
CBT Kunst extra examenzitting	44
maatschappij(leer)wetenschappen	3514
tekenen CPE	2472
handenarbeid CPE	300
textiele werkvormen CPE	18
CSE tehatex	2827

VMBO BB computereexamens	Aantal
digitaal CSE BB Nederlands	23583
digitaal CSE BB Frans	73
digitaal CSE BB Duits	876
digitaal CSE BB Engels	22156
digitaal CSE BB geschiedenis	214
digitaal CSE BB aardrijkskunde	556
digitaal CSE BB wiskunde	18895
digitaal CSE BB nask I	7588
digitaal CSE BB biologie	9517
digitaal CSE BB economie	5592
digitaal CSE BB maatschappijleer 2	2347

VMBO BB papieren cse's	Aantal
CSE BB Nederlands	1064
CSE BB Duits	197
CSE BB Engels	996
CSE BB Turks	25
CSE BB geschiedenis	7
CSE BB aardrijkskunde	34
CSE BB wiskunde	886
CSE BB nask1	398
CSE BB biologie	323
CSE BB economie	356
CSE BB maatschappijleer 2	72

VMBO KB	Aantal	VMBO KB Digitaal	Aantal
CSE KB Nederlands	25574	Digitaal CSE KB Nederlands	3748
CSE KB Duits papier	1597	Digitaal CSE KB Frans	1
CSE KB Engels	25557	Digitaal CSE KB Duits	458
CSE KB Turks	21	Digitaal CSE KB Engels	3765
CSE KB geschiedenis	223	Digitaal CSE KB geschiedenis	25
		Digitaal CSE KB	
CSE KB aardrijkskunde	809	aardrijkskunde	93
CSE KB wiskunde	20933	Digitaal CSE KB wiskunde	3232
CSE KB natuur- en scheikunde I	7314	Digitaal CSE KB nask I	1128
CSE KB biologie	10948	Digitaal CSE KB biologie	1680
CSE KB economie	8491	Digitaal CSE KB economie	1104
		Digitaal CSE KB	
CSE KB maatschappijleer 2	2607	maatschappijl.2	263

VMBO GL/TL	Aantal
CPE GL/TL handenarbeid	2357
CPE GL/TL tekenen	6704
CPE GL/TL textiele werkvormen	131
CPE GL/TL audiovisuele vormgeving	20

VMBO GL/TL	Aantal
CSE GL/TL Nederlands	54126
CSE GL/TL Fries	29
CSE GL/TL Frans	6805
CSE GL/TL Duits	25248
CSE GL/TL Engels	54234
CSE GL/TL Spaans	235
CSE GL/TL Turks	27
CSE GL/TL Arabisch	36
CSE GL/TL geschiedenis	17830
CSE GL/TL aardrijkskunde	17527
CSE GL/TL wiskunde	46460
CSE GL/TL NASK 1	13853
CSE GL/TL NASK 1 COMPEX	2732
CSE GL/TL NASK 2	9235
CSE GL/TL biologie	26050
CSE GL/TL biologie COMPEX	3795
CSE GL/TL pilot-cbt biologie	300
CSE GL/TL economie	38189
CSE GL/TL economie COMPEX	1589
CSE GL/TL maatschappijleer 2	5684
CSE GL/TL muziek	636
pilot CBT muziek	250
CSE GL/TL pilot-cbt muziek	254
CSE GL/TL dans AUTOPLAY	26
CSE GL/TL dans EXAMENTESTER	27
CSE GL/TL drama AUTOPLAY	160
CSE GL/TL drama EXAMENTESTER	80
CSE GL/TL beeldende vakken	8989

VMBO GL	
CSE GL transport en logistiek	1
CSE GL voertuigentechniek	26
CSE GL groene ruimte	101
CSE GL bloembinden en -schikken	149
CSE GL vap	247
CSE GL landbouw-breed	372
CSE GL plantenteelt	44
CSE GL dierhoud. en -verzorging	260

VMBO beroepsgericht	Aantal	VMBO beroepsgericht	Aantal
CSPE BB timmeren	1431	CSPE KB timmeren	1120
CSPE BB fijnhoutbewerken	204	CSPE KB fijnhoutbewerken	245
CSPE BB metselen	380	CSPE KB metselen	153
CSPE BB schilderen	247	CSPE KB schilderen	180
CSPE BB bouwbreed	248	CSPE KB bouw-breed	310
CSPE BB elektrotechniek	748	CSPE KB elektrotechniek	1021
CSPE BB grafimedia	141	CSPE KB grafimedia	468
CSPE BB installatietechniek	180	CSPE KB installatietechniek	105
CSPE BB metaaltechniek	1233	CSPE KB metaaltechniek	972
CSPE BB transport en logistiek	137	CSPE KB transport en logistiek	77
CSPE BB voertuigentechniek	994	CSPE KB voertuigentechniek	915
CSPE BB metalektro	385	CSPE KB metalektro	524
CSPE BB instalektro	206	CSPE KB instalektro	293
CSPE BB techniek-breed	914	CSPE KB techniek-breed	858
CSPE BB ict-route	296	CSPE KB ict-route	590
CSPE BB uiterlijke verzorging	474	CSPE KB uiterlijke verzorging	475
CSPE BB verzorging	2669	CSPE KB verzorging	3391
CSPE BB zorg en welzijn breed	3667	CSPE KB zorg en welzijn breed	4583
CSPE BB sdv	761	CSPE KB sdv	1516
CSPE BB int.techn. en commercie	79	CSPE KB int. techn. en commercie	168
CSPE BB int.techn. en dienstverl.	22	CSPE KB int. techn. en dienstverl.	70
CSPE BB int.dienstverl. en commercie	203	CSPE KB int. dienstverl. en commercie	377
CSPE BB administratie	349	CSPE KB administratie	793
CSPE BB consumptief-horeca	412	CSPE KB consumptief-horeca	440
CSPE BB consumptief-bakken	80	CSPE KB consumptief-bakken	66
CSPE BB handel en verkoop	784	CSPE KB handel en verkoop	988
CSPE BB mode en commercie	108	CSPE KB mode en commercie	160
CSPE BB handel en administratie	2640	CSPE KB handel en administratie	4438
CSPE BB consumptief-breed	774	CSPE KB consumptief-breed	793
CSPE BB plantenteelt open teelten	87	deel-CSPE KB plantenteelt open teelten	55
CSPE BB plantenteelt gesloten teelten	75	deel-CSPE KB plantenteelt gesloten teelten	102
CSPE BB groene ruimte	443	deel-CSPE KB groene ruimte	456
CSPE BB bloembinden en -schikken	523	deel-CSPE KB bloembinden en -schikken	617
CSPE BB dierhouderij productiedieren	230	deel-CSPE KB dierhouderij productiedieren	215
CSPE BB dierhouderij gezelschapsdieren	602	deel-CSPE KB dierhouderij gezelsch.dieren	599
CSPE BB verwerking agrarische producten	642	deel-CSPE KB verw. agrarische producten	804
CSPE BB landbouw-breed	1672	deel-CSPE KB agr. bedrijfseconomie	888
		deel-CSPE KB agrarische techniek	592
		CSPE KB landbouw-breed	1413
GL Beroepsgericht			
CSPE GL timmeren	49	CSPE GL mode en commercie	3
CSPE GL fijnhoutbewerken	1	CSPE GL handel en administratie	1217
CSPE GL metselen	1	CSPE GL consumptief-breed	92
CSPE GL bouw-breed	43	CSPE GL landbouw-breed	609

		CSPE GL afdelingsprogramma	
CSPE GL elektrotechniek	80	landbouw	145
CSPE GL grafimedia	135	CSPE GL TOTAAL examens bouw	101
CSPE GL installatietechniek	7	CSPE GL TOTAAL examens MEI	452
		CSPE GL TOTAAL examens	
CSPE GL metaaltechniek	27	consumptief	93
CSPE GL metalektro	203	CSPE GL TOTAAL examens HAV	1478
CSPE GL instalektro	7	CSPE GL TOTAAL examens Z&W	1533
CSPE GL techniek-breed	117	CSPE GL TOTAAL examens ITI	5189
CSPE GL ICT-route	366	CSPE GL TOTAAL examens groen	773
CSPE GL uiterlijke verzorging	1		
CSPE GL verzorging	496		
CSPE GL zorg en welzijn-breed	1012		
CSPE GL techn. in de GI/Techniek	1082		
CSPE GL techn. in de GL/Economie	1413		
CSPE GL techn. in de			
GL/Zorg&Welzijn	1260		
CSPE GL inters.			
Technologie&commerc.	283		
CSPE GL inters.			
Technologie&dienstverl.	96		
CSPE GL inters.			
Dienstverl.&commercie	373		
CSPE GL administratie	161		
CSPE GL consumptief-horeca	1		
CSPE GL handel en verkoop	78		

Bijlage 2

Examens speciale uitvoering 2010

Uitgebreide informatie: Examenblad.nl. Onderwerp: "septembermededeling", hoofdstuk "Aangepaste examens voor kandidaten met een beperking".

Voor 33 blinde kandidaten of zeer slechtziende kandidaten wordt braille, een Word-cd (t.b.v. braille-leesregel) of een daisy-audio-cd geleverd:

Vwo:	9
Vmbo-BB:	4
Vmbo-KB	3 (waarvan 1 vso-kandidaat)
Vmbo-GL/TL:	6 (waarvan 5 vso-kandidaten)
Havo:	11 (waarvan 2 vso-kandidaten)

De school kan een examen bestellen als pdf op CD-ROM. De pdf kan worden gebruikt om een vergrote afdruk te maken, of om met spraaksynthese (computerspraak) de te lezen teksten om te zetten in spraak. Ongeveer 70% van de scholen heeft voor één of meer vakken een pdf van het examen besteld.

Tevens is op bestelling een audio-voorziening beschikbaar: een daisy-cd-rom, waarop de teksten met een natuurlijke stem zijn ingesproken: Respectievelijk 50% van de vmbo-scholen, 50% van de havo-scholen, en 30 % van de vwo-scholen heeft één of meer daisy-cd-rom's besteld. Ongeveer 1360 vmbo-kb, 31 vmbo-BB (papier), 2000 vmbo-gl/tl, 1200 havo en 500 vwo kandidaten maken gebruik van een daisy-cd-rom voor de examens. Voor vmbo-BB digitaal zit een dyslexievariant standaard in de levering aan scholen. Het is niet bekend hoeveel kandidaten hiervan gebruik maken. Op 8 scholen nemen kandidaten met een auditieve beperking deel aan de digitale examens BB. Voor deze kandidaten is een aangepaste versie geproduceerd.